

Herrljunga kommun

BESLUTSUNDERLAG

**Granskning av beslutsunderlag större
investeringar på uppdrag av
kommunrevisionen**

Dec 2016

Sven-Olof Ludvigsson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	sid. 2
Bakgrund	sid. 3
Uppdrag -- Revisionsfråga	sid. 3
Granskning, tillvägagångssätt	sid. 3
Organisation	sid. 3
Granskade objekt	sid. 3
Hagen etapp 2	
Konstgräsplan Annelund	
Modulbyggnad, ensamkommande barn	
Ugglan 3	
Molla förskola, skola och kök	
Om- och tillbyggnad Horsbyskolan/ Horsbygården	
Svar på revisionsfrågan	sid 7

Sammanfattning

Tekniska nämnden ansvarar för verksamhetsområdet kommunala fastigheter. *Det innebär bl.a. ansvar för ny- om- och tillbyggnad av kommunens fastigheter. Att utföra projektering, upphandling och genomförande är således tekniska nämndens ansvar.*

Uppdrag gällande de sex granskade investeringobjekten har givits *till och av olika nämnder eller förvaltningar. Beslutsgången är rörig och överensstämmer inte med ansvarsfördelningen i kommunens reglementen.*

Tekniska nämnden har t.ex. inte handlagt något av investeringsprojekten.

Tekniska nämnden i Herrljunga kommun *har delegerat stora delar av beslutanderätten inom verksamhetsområdet fastigheter till tekniske chefen.*

Tekniska förvaltningen har tagit emot uppdrag *från andra nämnder* gällande investeringar utan att det dessförinnan varit föremål för behandling i tekniska nämnden. *Delegationsbesluten* har enligt uppgift redovisats i nämnden.

Tekniska nämnden har inget beslutsunderlag när det gäller de granskade objekten.

Beslutsunderlag som följt investeringsprojektet i övriga nämnder och styrelse har granskats översiktligt. Projekten är med något undantag *bra beskrivna* men *det saknas som regel tidplan, hur drift- och kapitalkostnad samt internhyran påverkas.*

Tekniska nämnden har inte tagit sitt fulla ansvar för investeringar i de kommunala fastigheterna. Beslutsunderlag för större investeringar saknas hos nämnden.

Bakgrund

Kommunens revisorer skriver att

”Herrljunga står inför omfattande investeringar avseende förskolor, skolor, äldreboende och fritidsanläggningar.

Inte sällan visar det sig i samband med slutavräkningen att faktiska kostnader relativt beräknad kostnad påvisar betydande avvikelser. Korrekta och genomarbetade beslutsunderlag skapar trygghet för såväl beslutsfattare som verksamhetsansvariga. Betydande avvikelser kan påverka den kommunala ekonomin på ett övergripande plan”.

Kommunens revisorer har i sin riskbedömning funnit det angeläget att granska beslutsunderlagets utformning och innehåll i samband med större investeringar.

Uppdrag—Revisionsfråga

Granskning av tekniska nämndens arbete med beslutsunderlag vid större investeringar.

Är beslutsunderlagen ändamålsenliga, tydliga och enhetliga?

Granskning/ tillvägagångssätt.

Vid min granskning har jag informerats och fått underlag av tekniske chefen(Tch). Jag har bl.a.tagit del av kommunala reglementen och sammanträdesprotokoll, beslutsunderlag, tekniska förvaltningens organisation, delegationsordning, investeringsbudget m.m.

Jag har samtalat med tekniska nämndens presidie.

Organisation

Tekniska nämnden ansvarar för verksamhetsområdet fastigheter. Nämnden ”ansvarar för projektering, upphandling och genomförande av fastigheter och anläggningar i samband med beslutade investeringar”.

Den nämnd eller styrelse i Herrljunga kommun som har ansvar för en verksamhet och har behov av förändring av sitt lokalbehov äskar normalt sett medel i investeringsbudgeten.

Lokalbehovet har dessförinnan, numera, varit föremål för behandling i Lokalbehovsgruppen. Projektdirektiv enligt en särskild mall upprättas av nämnden som då kallas ”Beställare”. Från och med 2016 skall en investeringsbegäran, också enligt särskild mall, medfölja projektet i budgetprocessen till kommunfullmäktige.

Tekniska nämnden har delegerat upphandling/inköp/avtal och lokalplanering/ lokalanvändning till Tekniske chefen som i sin tur vidaredelegerat en del av beslutanderätten.

Innan ett projekt över 3 milj får påbörjas skall KFgodkänna igångsättning av projektet.

Kommentar

Eftersom tekniska nämnden är ansvarig för fastigheter och lokaler för verksamheternas behov bör också Tekniska nämnden begära de medel som behövs för att genomföra erforderliga investeringar i fastigheter—ingen annan. Tekniska nämnden bör slutredovisa genomförd investering till kommunfullmäktige.

Granskade objekt

Sex investeringsobjekt har valts ut. Det är fem byggprojekt varav tre har slutredovisats och två är pågående samt ett avslutat anläggningsprojekt.

Hagens Demensboende etapp2

Fem miljoner avsattes för ombyggnad av omsorgsboendet Hagen enligt investeringsplan för 2013. Därefter har förslag till renovering med planlösning på vård- och omsorgsboendet Hagen tagits fram och kostnadsberäknats till 7 320 tkr.

Medel om 7 510 tkr har avsatts för ändamålet i investeringsbudgeten för 2014. Socialnämnden (SN) har uppdragit åt ”Tekniska nämnden att efter beviljat startbeslut i kommunfullmäktige starta ombyggnad av Hagen etapp 2 för genomförande snarast”.

Socialförvaltningen(SF) har 2013-02 upprättat projektdirektiv och 2013-04 lämnat uppdrag till Tekniska förvaltningen (TF) att förprojektera Hagen etapp 2.

Kommunfullmäktige (KF) beslutar 2014-02-25 efter förslag från kommunstyrelsen (KS) ”Startbeslut för en investering om 7 510 tkr för ombyggnad av Hagen etapp 2 beviljas”.

Av KS protokoll framgår att beslutsunderlaget varit

- Presidieskrivelse i ärendet daterad 2014-02-20
- SN § 148/ 2013-12-03
- KF § 152/ 2013-11-05
- Herrljunga kommuns ekonomistyrningsprinciper

Projektet har slutredovisats i både TN och SN. Den totala kostnaden blev 7 475 tkr.

Kommentar

Socialnämnden har 2013-12-03 uppdragit till TN att ”starta ombyggnaden” av Hagen etapp 2 *TN har inte vidtagit några åtgärder med anledning av SN's uppdrag eller handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.*

Av SF utsedd projektledare på TF har genomfört SN's uppdrag.

Av beslutsunderlagen framgår objektet, investeringens omfattning, hur kostnaden beräknats och när projektet skall påbörjas.

Konstgräsplan Annelund

Kommunfullmäktige beslutade 2014-09-02 fastställa ett långsiktigt föreningsstöd för anläggandet av två konstgräsplaner i Herrljunga kommun med ”särskild finansieringsstrategi”.

Så blev det inte.

KS beslutar i aug. 2015 föreslå KF att ”ge Tekniska nämnden i uppdrag att upphandla för anläggande av två konstgräsplaner, en i Mörlanda och en i Herrljunga” samt att ”slutligt beslut fattas av KF efter genomförd upphandling”.

Projektdirektiv dat 2015-09-09 har upprättats av beställaren/ kommunstyrelsen. Uppdraget avser projektering, upphandling och anläggande av konstgräsplan i Annelund.

Projektdirektivet har tagits emot av TF.

KS föreslår KF i jan 2016 att till KS ”avsätts 5,5 mkr 2016 för anläggande av konstgräsplan i Annelund/Mörlanda samt att ”Kommunstyrelsen får i uppdrag att starta projektet anläggande av konstgräsplan i Annelund/Mörlanda”. KF beslutar enl. KS förslag 2016-02-09.

KS beslutsunderlag

*Tjänsteskrivelse dat. 2016-01-11

*Finansieringskalkyl

Projektet har slutredovisats av TF till KS. Den totala kostnaden blev 5 556 938 kr. Erhållna bidrag 963 000 vilket betyder att kommunens nettokostnad blev 4 593 938 kr.

Kommentar

KF har uppdragit till TN att upphandla o.s.v. enligt ovan. *TN har inte vidtagit några åtgärder med anledning av KF's uppdrag eller handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska. Av KS utsedd projektledare på TF har genomfört KS uppdrag.*

Av KS beslutsunderlag framgår vilket objekt som avses, investeringens omfattning, hur kostnaden beräknats, avskrivningstid, när projektet skall vara klart att tas i bruk.

Modulbyggnad för ensamkommande flyktingbarn

Socialnämnden har 2015-02-03 beslutat att "tillfälligt boende för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd lokaliseras på tomten del av Herrljunga 6:3, kvarteret Lyckan i form av en modulbyggnad". SN uppdrar vidare "åt tekniska förvaltningen att snarast påbörja processen för byggnation och upphandling av tillfälligt boende för ensamkommande barn med permanent uppehållstillstånd". SN begär samtidigt "investeringsmedel för etablerings- och markkostnader för boendet motsvarande 3 mkr från kommunfullmäktige".

KS beslutar efter förslag från SN att för tillfälligt boende för ensamkommande flyktingbarn i en hyrd byggnad, föreslå KF anslå 2 200 tkr för etablering och nytt tak till byggnaden. Det blir också fullmäktiges beslut

KS beslutsunderlag

*Tjänsteskrivelse i ärendet dat 2015-03-02

* Socialnämnden §12/2015-02-03

Projektet har slutredovisats i TN. Redovisad kostnad i slutrapporten är 1 709 tkr.

Kommentar

SN har lämnat uppdrag till TF. I projektdirektiv utfärdade av SF anges att uppdraget omfattar upphandling, utreda lämplig plats och färdigställa byggnad och utemiljö. Uppdraget till TF har inte behandlats i TN. TN har inte handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.

Av beslutsunderlaget i SN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar, hur kostnaderna beräknats. Projektet blev ca: 25% billigare än beräknat.

Utbyggnad av Ugglans förskola, Ugglan 3

I sept. 2012 har en "investeringsbegäran" upprättats gällande "Förskolan Ugglan". Där redovisas en totalkostnad om ca:7 milj kr. Av investeringsbegäran framgår hur lokalhyran påverkas efter genomförd investering m.m.

Utbildningsnämnden (UN) har 2013-03-18 beslutat ge "Tekniska nämnden i uppdrag att starta förskolebyggnationen på Ugglan för genomförande snarast".

KS beslutar 2013-05-06 att föreslå KF "startbeslut för en investering på 6 milj. kronor avseende byggnation av Ugglans förskola beviljas". KF har 2013-06-18 beslutat bevilja igångsättning i "enlighet investeringen".

KS beslutsunderlag

*Begäran om startbeslut 2013-02 28

* UN §28, 2013-03-18

Projektet har slutredovisats i TN och UN. Slutlig kostnad blev 5 974 232 kr.

Kommentar

UN har gett TN i uppdrag att genomföra utbyggnaden av Ugglans förskola. *TN har inte*

handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska. TF har genomfört uppdraget. TN har tagit emot en slutrapport.

Av beslutsunderlaget i UN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar, hur kostnaden beräknats, kapitalkostnad, förändrad driftkostnad och ny internhyra.

Molla förskola, skola och kök

Projektet är pågående.

I nov 2014 lämnar utbildningsförvaltningen(UF) ett ”Uppdrag om förprojektering till Tekniska förvaltningen” gällande ”Molla förskola, skola F-6, fritidhem och kök/matsal”.

Bildningsförvaltningen(BF) har 2015-02-16 upprättat en investeringsbeskrivning ”Molla förskola/skola/kök och matsal”. Investeringen är på 16 100 tkr—19 300 tkr.

Kostnadskalkyl dat 2015-06-08 som baseras på förstudie dat 2015-05-25 visar ett investeringsbehov på 21, 2 Mkr exkl. ett antal angivna åtgärder.

KS har 2015-10-19 beslutat föreslå KF ”att ge bildningsnämnden i uppdrag att starta projektet om- och tillbyggnad av Molla enhet”. Vidare beslutar KS föreslå KF ”att bildningsnämndens investeringsbudget utökas med 2,4 miljoner kronor år 2016 samt ”att investeringsbeloppet för Molla enhet, inklusive utemiljö, uppgå till max 20 miljoner kronor”.

KS beslutar också ”att ärendet till KF ska kompletteras med underlag om kapitalkostnaderna för den totala investeringen och den ekonomiska kostnadsberäkningen som gjorts till förstudien”. KF har 2015 11-10 beslutat enligt KS förslag.

Projektledningsutfärdas 2015-12-09 av BF där det anges en investeringsram på 20 mkr vilket också skall inkludera utemiljön.

Kommunstyrelsens beslutsunderlag

*Uppdrag om förprojekteing

* Förstudie Molla enhet

* Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2015-09-16

* Bildningsnämnden § 151/ 2015-10-05

* Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2015-10-13

Kommentar

UN har fått i uppdrag att starta projektet om- och tillbyggnad av Molla enhet. *BF har utsett projektledare inom TF. TN har inte handlagt ärendet. Det finns inget beslutsunderlag hos TN att granska.* Projektet är pågående.

Av beslutsunderlaget i UN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar(ungefär), hur kostnaden beräknats, avskrivningstid, kapitalkostnad och tidplan.

Om-och tillbyggnad Horsbyskolan/Horsbygården

I mars 2015 redovisades förstudien Horsbyskolan & Horsbygården.” Kostnaden för att genomföra ombyggnationen enligt förstudien skattades till ca: 140 milj”.

Uppdrag om förprojektering har lämnats av BF till TF i april 2015 gällande ”komplettering av Horsby förskola kök/matsal samt skola avseende vägar och endast mottagningskök med matlagning i nuvarande kök på Altorpskolan”.

KF fastställde i nov. 2015 investeringsbudget för 2016-2018. ”Utredningar och ny information medför ett behov av att ompröva tidigare beslut”. Förslaget innebär att investeringsmedel för 2016 utökas med 33 000 tkr för Horsby skola/ förskola.

KS föreslår KF 2016-03-21 att ”Investeringsbudgeten 2016 utökas med 33 000 tkr för Horsby skola/förskola. Så blev också KF's beslut i april 2016.

BF har 2016-04-21 upprättat projektdirektiv ” projektuppdrag för projekt Om- och tillbyggnad Horsbyskolan/Horsbygården”.

Bildningsnämnden(BN) tog i maj ”startbeslut för att inleda om- och tillbyggnad av förskola och skola vid Horsby enligt projektdirektivet”. Samtidigt beslutar BN att föreslå TN att ”inkludera föräldraföreningen i referensgruppen för projektet”.

Kommunstyrelsens beslutsunderlag

*Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2016-03-03

*Powerpoint Modul vs permanent lösning

*Planskiss Horsbyområdet

Kommentar

BN har tagit startbeslutet. *TN har inte handlagt projektet. Det finns därför inget beslutsunderlag hos TN att granska.* TN har dock tagit ställning till BN's begäran gällande referensgruppen. *BN har utsett projektledare inom TF.* Projektet är pågående.

Av beslutsunderlaget i BN och KS framgår vilket objekt som avses, vad investeringen omfattar.

Revisionsfråga:

Är beslutsunderlagen ändamålsenliga, tydliga och enhetliga?

Svar:NEJ. Beslutsunderlag saknas i Tekniska nämnden.

I KS beslutsunderlag saknas i flertalet granskade objekt hur investeringen påverkar drift-och kapitalkostnaderna samt när investeringen skall genomföras.